

Szilák Andrea Lilla

Nem tárgyaltan nem-képek

Az MKE képgrafikusainak idei diplomamunkáiról

A képgrafika szakon diplomázók idej projektjei analitikus hozzáállást és technikai jártasságot tükröznek függetlenül attól, hogy a valóságból nyert empiriák összességét egy adott jelenség vizsgálatán sajátos szimbolika kialakításával vagy éppen alternatív alkotói módszereken keresztül mutatják be. Ami közös bennük, az a rendszerező igény, hogy a világ posztmodern szétesettségét, dekonstruktív beszédmódját alternatív szempontrendszerek felállításával keretezzék. Ennek megfelelően a leltározás gondolata a legtöbb esetben reprezentatív sorozatokba rendeződik, mellérendelő, nyitottságot feltételező viszonyban.

Az interakció fontos elemmé válik Girard Emil projektjében (*Lomtalanítás*), aki akciójával az alkotói praxis értelmét és a művészet utilitárius hasznát kérdőjelezi meg. Az egyetemi évek során készített munkáiból egy kupacot hozott létre, amiből mindent szabadon el lehetett vinni.

(A védés pillanatában a munkák száma már jelentősen megfogyatkozott.) Megmozdulásával a pályaelhagyás összetett kérdésére szakmai, társadalmi és egzisztenciális szinten keresi a választ.

Orbán Zsófia kitarulkozó önvallomásként beszéli el a művészlét, önmaga és a világban betöltött helyzetének komplex jelenségét (*Mindenkinek olyan arca van, amelyet megérdemel*). A szárnyasoltárra emlékeztető formára a közösségi média képfolyamát idéző vetítés során jeleneteket látunk a művész életéből. A szakrális előkép megidézése fontos: egyrészt a kálváriával hozhatjuk párhuzamba a világban való hely kivívásáért és az érvényesülésért folytatott egyéni küzdelmet, másrészt az oltárt reprezentáló betontömbök szakrális hármasságában is felismerhetjük ezt; a részekre tagozódás a Szentháromságra is reflektál.

Nem csupán Orbán esetében került tudatos beemelésre az ipari tárgyak geometrikus formavilága és sajátos

ORBÁN Zsófia:
Mindenkinek olyan arca van, amelyet megérdemel, 2022,
performansz,
videó, betonfal,
gipszöntvény
Fotó: Gabelics Antal
A művész jóvoltából →

anyagszerűsége a fizikailag megfoghatatlan, átvitt értelmű képiség stabilizálásának céljából. Balogh Kristóf József festményei a *Beállítás I-III. (Szí-szó-szú)* rögzítés nélküli reklámtáblaként, állványokon foglalnak helyet. Mobilitásuk révén – a képek különféle szituáltságának és nézeteinek variációiból fakadóan – különböző narratívákat tesznek lehetővé. A három festményből álló sorozat tematikailag is rávilágít arra, hogy jelen esetben nem csupán különféle elemek tárgyiasult kapcsolatáról, hanem az ábrázoltak, a megfigyelt és a megfigyelő, az alany és a tárgy relációjának viszonyosságáról van szó. A Balogh által választott módszer esetlegessége (talált fotókból emelt ki hármat, majd festette meg azokat) reflektál az Orbánnál is megfigyelhető képi túlburjánzásra, ám a művész itt a kiemelés által fókuszált, metafizikus hatást ér el.

Orsós Bence *Fűzöld mezők* című projektjében a reziliens képi gondolkodás a művész megfontolt, ám mégis játékos magatartásáról tanúskodik. A környezeti benyomások vizualizációja kis méretű, perforált szélű papírlapokon rögzül, melyet kirakószerűen, tetszőleges formában lehet egymás mellé helyezni. A zöld színű asztalra fektetett képek variabilis mintázatokat hoznak létre, organikus asszociációkat ébresztve a nézőben. Czakó Petra a tér alkotta benyomásokból merít: rendszertelenül elhelyezett akvarellek változatos léptékű sokaságát készíti el, melyeket a keretek formavilága uniformizál és emel ki (*Elmúlt terek*). A monokromitás felerősíti emlék jellegüket, egy adott helyhez való szentimentális kötődésüket és annak múltékony voltát.

Az épített tér játékos megfogalmazása, gyakorlatias megközelítése figyelhető meg Daragó Orsolya interaktív akvatinta-sorozatán (*Otthonvariációk*), mely a városi lakhatás kérdésével foglalkozik annak különböző humoros lehetőségeit felsorakoztatva. Amellett, hogy egy aktuális, nem csupán fiatal felnőtteket érintő témát jár körül, az épített környezet és a tárgyak együtteséből létrejövő otthonosságérzet mibenlétét vizsgálja.

Márvány Berta képein keresztül a természetet az élet térbe szelídítve jeleníti meg (*Blue Garden*). A golyóstollal készült rajzok misztériuma a paradicsomi kertek toposzát természeti képződményekkel és a kortárs szobanövény-kultúrával vegyíti, mindezt éterien kék színvilágban. Botanikai precizitással kimunkált, aprólékos rajzai szimbolikus tartalmak látomásszerű világába vezetnek. Czagány Ivett Krisztina munkamódszere Márványéhoz hasonló, ám esetében a monoton tollvonások – elszakadva az ábrázolástól – az automatizmus meditatív, fegyelmezett rendjében bontakoznak ki (*Ösvény*). A hangsúly a folyamatra kerül, hiszen a rovátkaszerű gesztusok addig folytatódnak, míg az intenció tart, mely egy sajátos, periodikus rendszer frekvenciája, melynek fenntartása Czagány számára lelki gyakorlatná válik. Ahogy a különböző meditációs technikák vagy az életmód részévé váló jóga iránt fokozódó igény mutatkozik, a diplomázók többségénél is kiemelkedően fontos az alkotói módszer alkalmazása közben elérhető elmélyült állapotok megélése.

Rehorovszky Anna rajzsorozata (*Teremtő egyensúly*) a munkafolyamat automatizmusa közben felszabaduló spirituális tartalmak kifejezésének és a technikai jártasság józan gondosságának hí tükre. A ragyogóan kék felületeket pigmentalapú fotótechnikai eljárással idézi elő. A végeredmény az ultramarin már-már pszichedelikus intenzív élménye. A hordozónak használt, felfűzve installált, vékony rizspapírokat légiessé, az anyag terhétől mentesültté teszi; a munka szellemiségét alátámasztó testként tekint rájuk. Absztrakt, jelszerű struktúrákra redukált képépítés

BALOGH Kristóf
József: *Beállítás I-III.*
(*Szí-szó-szú*), 2022,
olajfestmény, állvány
Fotó: Gabelics Antal
A művész jóvoltából
←

REHOROVSKY
Anna: *Teremtő*
egyensúly, 2022,
pigmentnyomat
Fotó: Gabelics Antal
A művész jóvoltából
←

mutatkozik meg Szlovicsák Dömötör három nagy léptékű nyomtatán. Szlovicsák a linómetszés reduktív karakterét felhasználva alakítja a keréknyomok textúráit jelekké, hogy egy szekvenciából felépülő, szabadon változtatható folyamatot absztraháljon (*Metszésponatok*).

Harma Kitti Klaudia diplomamunkája adatok vizualizációjának melléktermékeként jött létre: a 150 méhviaszgyanta öntvénybe rejtett tábla rovátkái (*Együttműködés*) az egyetem elmúlt 150 évének oktatóinak és hallgatóinak számát jelenítik meg éves bontásban. A kis táblák mintha ősi jelrendszerben beszélnek el az intézmény történetét, a számszerű adatokból kinyerhető ábrák képletes tartalmak leleteivé válnak, s mindeközben az eddigiek nullpontjaként az egyéni gesztustól megfosztott, racionalizálható formanyelvhez, valamint a személyesből a kollektivitás vizsgálatához juttatják el a befogadót.